GML

Fiskeridepartementet
Pb 8118 Dep
0032 OSLO

FISKERIDEPARTEMENTET
13. DES. 2002
SAKSNR 2002/95-62
343.9
T.E 3/2-03 GML

HELGELAND Regionråd
Postboks 405
8801 SANDNESSJØEN
Telefon: 75 07 57 90
Fax: 75 07 57 91
Mobil: 951 80 965
E.mail: bhh@hel.no
Org.nr.: NO 976 972 546
Bank: 4540 15 31266

Deres ref.: Vår ref.: *BHH* Dato *12. desember 2002*

Kvoteordninger

Vedlagt følger utskrift av vår styresak 101/02 samt Lofotrådets uttalelse.

Med hilsen
Helgeland Regionråd

Bjørn Helge Hansen
Sekretariatsleder
/s/

Ann-Kristin Wik
Sekretær

Vedlegg

Styre, råd utvalg m v	*Møtested*	*Møtedato*
Styret	**Herøy**	**04.-05. Desember 2002**
Sak nr. 101/02	Fiskeridepartementet – kvoteorninger for fartøy under 28 meter	

Det vises til vedlagte uttalelse fra Lofotrådet vedr. Fiskeridepartementets høringsnotat om forslag til spesielle kvoteordninger for fartøy under 28 meter som er underlagt adgangsbegrensninger.

Også for fiskerikommunene på Helgeland utgjør kystflåten en helt avgjørende betydning for bosetting og sysselsetting.

Innstilling:

Helgeland Regionråd støtter Lofotrådets uttalelse til ovennevnte høringsnotat, og vil understreke at også for fiskerikommunene på Helgeland utgjør kystflåten en helt avgjørende betydning for bosetting og sysselsetting.

Vedtak:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Lofotrådet

– interkommunalt samarbeidsorgan –

Lufthavnveien 11
Postboks 406, 8376 Leknes
Tlf.: 76 05 43 70 – Fax: 76 05 43 79
Bankgiro: 4550.19.02113
E-mail: lofotrad@poseidon.no

Regionrådene i Nordland

Leknes, 2. oktober 2002

Vurdering av Fiskeridepartementets høringsnotat om forslag til spesielle kvoteordninger for fartøy under 28 meter som deltar i fiskerier som er underlagt adgangsbegrensning

Lofotrådet har etter en inngående arbeidsprosess vedtatt å sende en høringsuttalelse til det nevnte forslag fra Fiskeridepartementet. Rådet anbefaler de øvrige regionråd å slutte opp om uttalelsen som her vedlegges.

Med hilsen
Lofotrådet

Geir Selnes
sekretariatsleder

Atle Kanstad
prosjektrådgiver

Kopi: Norges Fiskarlag
Nordland Fylkes Fiskarlag
Norges Kystfiskarlag

Forslag til uttalelse

Lofotrådet vil innledningsvis vise til at kystflåten i Nordland generelt og i Lofoten spesielt utgjør selve fundamentet for bosetting og sysselsetting. Dersom rammebetingelsene for denne flåten blir endret på en slik måte at fartøy med tilhørende kvoterettigheter forsvinner fra fiskeværene vil Lofotkommunenes inntektsgrunnlag svikte, fiskerimiljøene vil forvitre og mulighetene for å skape en framtid i fiske vil være sterkt svekket. Lofotrådet vil understreke at god fiskeripolitikk også er god distrikts- og regionalpolitikk.

Lofotrådet har vurdert forslagene i høringsnotatet om spesielle kvoteordninger, samt forslaget om å etablere et strukturfond for fiskeflåten. Høringsnotatene må sees i sammenheng da de ulike virkemidlene supplerer hverandre og bidrar til å forsterke den samlede struktureffekten.

Lofotrådet deler ikke uten videre Fiskeridepartementets problemforståelse med hensyn til at kystflåten har betydelig overkapasitet. Blant annet mener Lofotrådet at man ikke utelukkende bør legge til grunn økonomiske eller tekniske parametre når fangstkapasiteten skal måles. En skal huske på at kystflåten alltid har hatt stor fleksibilitet og utnyttet sesongvariasjoner optimalt. Når fisket har sviktet (liten tilgjengelighet) har mange fiskere kompensert med omlegging til annen drift, samt kombinert fiske med annet arbeid.

Rådet vil dessuten peke på at det skjedde en betydelig kapasitetsreduksjon ved innføringen av adgangsbegrensning i torskefisket i 1990. Flere tusen fiskere ble i praksis gjort rettighetsløse over natten og de vil aldri kunne delta i adgangsregulerte fiskerier med mindre de kjøper seg inn igjen.

Etter Lofotrådets oppfatning er hovedutfordringen å finne virkemidler som kan sikre tilstrekkelig lønnsomhet for nye båter, samtidig som den øvrige flåten ikke nedbygges ytterligere. En ytterligere reduksjon i antall båter som disponerer fulle rettigheter vil redusere antall fiskere og det vil føre til reduserte landinger lokalt og således også svekke fiskeindustrien. I sum vil resultatet bli en nedbygging av fiskeriaktiviteten og svekket økonomisk grunnlag for kystdistriktene. Det vil således være viktig å finne fram til virkemidler som kan trygge driftsgrunnlaget for kystflåten.

Forslagene til drifts- og strukturordning slik de er presentert i høringsnotatet vil formalisere handelen med kvoterettigheter og gjøre det enklere å øke kvotegrunnlaget og eventuelt også å spesialisere driften på færre rettigheter gjennom avtaler om kvoteutveksling. Lofotrådet frykter imidlertid at de begrensninger som departementet antyder, vil komme under press og at man gradvis vil åpne opp for en friere handel med fartøy og kvote. Forslagene vil innebære at kvoterettighetene disponeres av færre fartøyer. Dette vil ha konsekvenser for sysselsetting, rekruttering og ikke minst for fiskeindustriens evne til å kjøpe råstoff.

Lofotrådets prinsipielle syn er at kvoterettigheter ikke skal kunne omsettes mellom private aktører. Fiskerettighetene er samfunnets felleseie og skal ikke være gjenstand for handel. Fiskerne skal imidlertid ha anledning til disponere disse år for år uten at det betales særskilt vederlag til Staten. Dette prinsipp er også nedfelt i blant annet deltagerloven med tilhørende forskrifter, hvor det blant annet framgår at tillatelsen er knyttet til person og fartøy og at den som overtar et fartøy som det har vært knyttet tillatelse til, har ikke dermed krav på å få overført tillatelsen til seg (kfr. Ringnotforskriftens §4). At fiskeriforvaltningen har praktisert

regelverket på en slik måte at tillatelser (rettigheter) har vært enkelt å overføre og at mange fiskere i praksis har betalt for kvoterettigheter endrer ikke dette forholdet.

Dersom Regjeringen likevel beslutter å privatisere retten til fiske ved at fiskerne gis varige rettigheter, innebærer dette at Staten i stor grad gir fra seg den politiske styringen over fordelingen av fiskeressursene. Hvis det blir resultatet av høringsprosessen, er det nødvendig å modifisere de skisserte ordningene, blant annet for bedre å ivareta viktige fiskeri- og regionalpolitiske målsettinger.

1. Inndratte/ledige kvotefaktorer som følge av at fiskere benytter seg av struktur- og kondemneringsordningen skal retildeles fortrinnsvis innen samme kommune. Dersom det ikke er mulig må retildeling skje innen regionen eller fylke. Dette vil opprettholde den regionale balansen og sikre fortsatt aktivitet i kystsamfunnene.

2. For å ivareta en ordning med lokal retildeling av kvote innen de adgangsregulerte fiskeriene, etableres en "***kvotebank***" som forvaltes på fylkesnivå. Alle fartøy- og kvotetransaksjoner skal godkjennes av "kvotebanken". Lofotrådet mener at en slik ordning vil ivareta både de private fiskeriaktørenes interesser og hensynet til offentlig styring.

3. Innenfor rammen av "regional kvotebank", bør driftsordningen kunne utformes mer fleksibelt. Driftsordningen vil neppe ha langsiktig struktureffekt for flåten, men primært bidra til å få til en smidig avvikling av fiske, basert på de rettigheter fartøyet har og båtens konkurransedyktighet. Dersom det i reguleringsåret viser seg at fartøyet ikke vil komme til å fiske hele eller deler av kvoten av et av de aktuelle fiskeslagene, bør det kunne overføre eller bytte kvote med et annet fartøy. Så lenge det er et krav at alle transaksjoner skal registreres og godkjennes vil kontrollbehovet bli oppfylt. Lofotrådet er for øvrig enig i de begrensninger/vilkår som departementet legger til grunn for ordningen.

4. Lofotrådet er svært skeptisk til å etablere en strukturordning for kystflåten etter mønster fra havfiskeflåten. I dette ligger en understrekning av at fiskerettighetene er samfunnets felleseie og kan ikke eies av private aktører. Dersom en fisker får overført en rettighet til sitt fartøy for alltid, er ikke lenger fiskeressursene fellesskapets eiendom. I hvilken grad fiskerne føler et ansvar for lokalt råstoffmottak og lokalsamfunnet forøvrig, blir langt på vei opp til båteiers egen samvittighet. Dersom dette blir resultatet av høringsprosessen, mener Lofotrådet at da må også spørsmålet om særskilt ressursavgift utredes.

   Etter Lofotrådets oppfatning er konsekvensene av strukturordningen for lite utredet. Dette gjelder også spørsmålet om hvorvidt ordningen skal gjelde for båter ned til 21 meter eller 15 meter. Det er videre grunn til å frykte at ordningen blir svært kostbar for de fartøyer som eventuelt kjøper opp fiskerettigheter, da kostnadene skal dekkes inn over driften. Lofotrådet mener dessuten at det er prinsipielt galt å bidra til at ressursrenten kapitaliseres og skaper rike pensjonister som ikke kommer til reinvestere i fiske. En skal huske på at fiskerettighetene ble gitt av staten vederlagsfritt. Før det er aktuelt å innføre strukturordning for kystfiskeflåten, må konsekvensene utredes i langt større grad.

5. Lofotrådet støtter forslaget om strukturavgift og etablering av et strukturfond for fiskeflåten. Så lenge alle skal bidra til å finansiere fondet, bør heller ingen bestemte fartøykategorier ekskluderes fra å få støtte. En er imidlertid enig i at båter som deltar i adgangsregulerte fiskerier og med lengde opp til 21 meter bør prioriteres. For at ordningen skal få tilstrekkelig effekt, bør også staten bidra med midler i fondet.